

Recht en Onderneming

Prof. Vanhees

uickprinter
Koningstraat 13
2000 Antwerpen
www.quickprinter.be

Online samenvattingen kopen via

www.quickprintershop.be

Like us on Facebook!

www.facebook.com/quickprintershop

Inhoudsopgave

Studiemateriaal	6
Onderdelen.....	6
Examen	6
Slaagpercentages.....	6
Vragen	6
1. Hoofdstuk 1. Wat is recht?	7
1.1 Drie componenten.....	7
1.2 Objectief – subjectief	7
1.2.1 Objectief recht.....	7
1.2.2 Subjectief recht	7
2. Hoofdstuk 2. Indeling van het nationaal recht.....	8
2.1 Het onderscheid privaot-publiek recht	8
2.2 Het onderscheid + relativering: Waarom is er het onderscheid?	9
3. Hoofdstuk 3. Het internationaal recht	10
3.1 Het internationaal privaatrecht.....	10
3.2 Het internationaal publiek recht of volkerenrecht	10
3.3 Het Europees recht.....	10
1. Hoofdstuk 1. Grondprincipes van de staatsorde.....	11
1.1 De rechtsstaat	11
1.2 De drie staatsmachten	11
2. Hoofdstuk 2: de supranationale rechtsorde	12
2.1 Van EEG tot EU	12
2.2 Politieke instellingen	12
EXTRA: Europees recht: Directe werking	14
VWEU.....	14
Verordeningen	14
Richtlijnen.....	14
Besluit.....	15
Resoluties en aanbevelingen.....	15
2.3 Hof van Justitie	15
3. Hoofdstuk 3: De internationale rechtsorde	16
3.1 Verenigde naties.....	16
3.2 Raad van Europa (Straatsburg).....	16
4. Hoofdstuk 4. De federale politieke instellingen	17
4.1 Het federale parlement	17
4.1.1 Samenstelling	17
4.1.2 Hoe komt een wet tot stand?.....	17

4.1.3	Controle op de regering	17
4.2	De federale regering.....	18
4.2.1	Koning en regering	18
4.2.2	Samenstelling	18
4.2.3	Structuur.....	18
5.	Hoofdstuk 5. De gemeenschappen en gewesten.....	19
5.1	Het federalisme	19
5.2	Instellingen	19
1.	Hoofdstuk 1. De wet.....	20
1.1	Wetsbegrip	20
1.2	De Hiërarchie van de wetten.....	20
1.3	De hiërarchie	20
2.	Hoofdstuk 2. De andere bronnen van het recht	21
2.1	De rechtspraak	21
2.1.1	De rechter als slaaf van de wet	21
2.2	Het gewoonterecht	21
2.3	Algemene rechtsbeginselen	21
2.3.1	Wat zijn algemene rechtsbeginselen?.....	21
2.4	De rechtsleer	22
3.	Hoofdstuk 3. Grondwettelijke hoven en controlerende instellingen	23
3.1	Een overzicht	23
4.	Hoofdstuk 4. Indeling van rechten	25
4.1	Subjectief recht	25
4.2	Rechtsfeiten.....	25
4.3	Rechtshandelingen	25
4.4	Plechtige rechtshandelingen	25
1.	Hoofdstuk 1. Enkele algemene beginselen	26
1.1	Bevoegdheid.....	26
1.2	Recht op hoger beroep.....	26
1.3	Beroeps- en lekenrechters	26
1.4	Niet in cursus: strafuitvoeringsrechtbank	27
1.5	De eenheid van rechtspraak.....	28
1.5.1	Cassatie (België: Brussel).....	28
1.5.2	Andere hoven	28
1.6	De taak van de rechter	28
1.7	Openbaar Ministerie (parket).....	28
1.8	De gerechtelijke hervorming	29
2.	Hoofdstuk 2. De rechtscolleges.....	30
2.1	De burgerlijke rechtscolleges	30

2.1.1	De vrederechter	30
2.1.2	Politierechter	30
2.1.3	Rechtbank van eerste aanleg	30
2.1.4	Rechtbank van koophandel	31
2.1.5	De arrondissementsrechtbank	31
2.1.6	Het Hof van beroep	31
2.1.7	Het Hof van Cassatie.....	31
2.2	Sociale zaken	31
2.2.1	De arbeidsrechtbank	31
2.2.2	Het arbeidshof.....	31
2.2.3	Het Hof van Cassatie.....	31
3.	Hoofdstuk 3. De gerechtelijke procedure	32
3.1	Verloop van de gerechtelijke procedure (hier bij burgers).....	32
3.1.1	Rechtsingang	32
3.1.2	Inleidende zitting.....	32
3.1.3	Conclusie	32
3.1.4	Pleidooi.....	32
3.1.5	Vonnis.....	32
3.2	Rechtsmiddelen.....	32
3.2.1	Het gezag van gewijsde	32
3.2.2	Het beroep.....	33
3.2.3	Het verzet	33
3.2.4	Het cassatieberoep.....	33
3.3	Kort geding	33
3.4	Arbitrage-probleem.....	33
3.5	De uitvoering	34
3.5.1	Uitvoerend beslag	34
3.5.2	Bewarend beslag	34
3.5.3	Dwangsom	34
3.5.4	Collectieve schuldenregeling.....	34
3.6	De positie van de benadeelde in het recht	36
4.	Hoofdstuk 4. Bewijsrecht (moeilijk hoofdstuk).....	37
4.1	De bewijslast	37
4.1.1	Eerste regel: de rechter blijft passief	37
4.1.2	Tweede regel: wie beweert moet bewijzen	37
4.1.3	Derde regel: alleen feiten en rechtshandelingen moeten worden bewezen (!!)	37
4.2	Het schriftelijk bewijs	38
4.2.1	Belang van het schriftelijk bewijs	38
4.2.2	Uitzonderingen	38

4.2.3	De authentieke akte	38
4.2.4	De onderhandse akte	38
4.2.5	Het begin van schriftelijk bewijs.....	39
4.2.6	Advocatenakte.....	39
4.2.7	Niet ondertekende documenten.....	39
4.3	Het getuigenbewijs.....	39
4.4	Vermoedens	39
4.4.1	Wat zijn vermoedens?.....	39
4.4.2	Wettelijke vermoedens	39
4.4.3	Feitelijke vermoedens	40
4.5	De bekentenis.....	40
4.6	Het deskundigenonderzoek	40
4.7	Het verhoor van de partijen en de gedingbeslissende eed.....	40
4.8	De plaatsopneming.....	40
1.	Hoofdstuk 1. Indeling van de goederen	41
1.1	Lichamelijke en onlichamelijke goederen	41
1.2	Roerende en onroerende goederen.....	41
1.2.1	Een voorbijgestreefd onderscheid?	41
1.2.2	Onroerende goederen.....	41
1.2.3	Roerende goederen.....	41
1.3	Gebruiks- en verbruiksgoederen	41
1.4	Zelfstandige zakelijke rechten en zakelijke zekerheidsrechten	42
2.	Hoofdstuk 2. Zelfstandige zakelijke rechten	43
2.1	De kenmerken van het zakelijk recht	43
2.2	Het eigendomsrecht (een zelfstandig zakelijk recht)	43
2.2.1	Begrip en inhoud	43
2.2.2	Verwerven van eigendom	43
2.2.3	Eigendomsvermoeden.....	43
2.2.4	Mede-eigendom	43
2.3	Vruchtgebruik.....	43
2.4	Recht van opstal	44
3.	Hoofdstuk 3. Zakelijke zekerheidsrechten	45
3.1	Zekerheidsrechten in het algemeen.....	45
3.1.1	De functie van zekerheden.....	45
3.1.2	Soorten zekerheden	45
3.2	Voorrechten	45
3.2.1	Definitie	45
3.2.2	Twee soorten.....	45
1.	Hoofdstuk 1. Verbintenissen	46

1.1	Wat is een verbintenis?.....	46
1.2	De bronnen van verbintenissen	46
1.3	Soorten verbintenissen	46
2.	Hoofdstuk 2. De overeenkomst.....	47
2.1	Wat is een overeenkomst?.....	47
2.2	Soorten overeenkomsten.....	47
3.	Hoofdstuk 3. De grondbeginselen en de interpretatie overeenkomsten	49
3.1	De wilsautonomie.....	49
3.2	Bindende kracht van de overeenkomst	49
3.3	De goede trouw.....	49
3.4	De interpretatie van overeenkomsten.....	49
4.	Hoofdstuk 4. Geldigheidsvoorwaarden van de overeenkomst.....	50
4.1	De toestemming van de partijen die zich verbinden	50
4.2	Bekwaamheid	50
4.3	Voorwerp.....	51
4.4	De oorzaak.....	51
5.	Het ontstaan van de overeenkomst.....	52

Recht en onderneming

Studiemateriaal

Onderdelen

- Inleiding tot het recht
- Handelseconomisch recht

Examen

- Schrifterlijk → elektronisch
- 40 meerkeuzevragen met 3 opties
- Juist = +0.5
- Fout = -0.3

Slaagpercentages

- 50-60% eerste zit
- 50% tweede zit

Vragen

- Voor de les / pauze / mail / kantoor
- Niet tijdens kerstvakantie
- Vak + richting + faculteit vermelden

DEEL I. Inleiding

1. Hoofdstuk 1. Wat is recht?

Voortdurend confrontatie

- Privésituatie (bus, broodje, cursus kopen)
- Professioneel (beroep tegen examenpunten)

1.1 Drie componenten

- Ordenen (niet dronken rijden)
- Afdwingen (ordenregels afdwingen) → sanctie
- Wijzigen van 1 en 2: recht evolueert naargelang tijd en situatie

Definitie recht: NK

1.2 Objectief – subjectief

1.2.1 Objectief recht

- Rechtsregels zoals ze bestaan → kent ons subjectief recht toe

1.2.2 Subjectief recht

- Bv. Recht op afbeelding (zonder toestemming) → individualisering van het objectief recht

- Krijgen in praktijk nooit iets terug
- Ook mensen die voorschotten betalen vallen hieronder (als bedrijf failliet gaat)

9.8 Wat is de positie van de schuldeisers?

- Fixatiebeginsel
 - Tot welke categorie u behoort, wordt bepaald op het moment van het vonnis van faillissement. U kan nadien niet meer veranderen!
- Bij een faillissement blijven de eerste 3 categorieën van schuldeisers buiten het faillissement
 - Alle schuldeisers moeten bij curator hun schuldvorderingen komen aangeven
 - Curator: verificatie van de schuldvorderingen: is dat wel zo?
 - Curator: proces-verbaal van verificatie van de schuldvorderingen
 - daarna kunnen de eerste 3 categorieën hun vorderingen weer uitvoeren (eerst werden alle vorderingen bevroren)
 - dit wil zeggen dat ze de hypotheek/pand/goed kunnen innen en verkopen!
 - Kunnen ook vorderingen toevertrouwen
 - Categorie 4 & 5 moeten altijd schuldvordering toevertrouwen aan de curator
 - Als vordering toevertrouwd is, kan de curator uw waarborg verkopen
 - Eerst terugbetaald: degenen die hun SV toevertrouwd hebben aan de curator
 - Curator verkoopt het: maar te weinig opgebracht (bv KBC zie eerder), dan kom je bij de categorie schulden in boedel terecht voor het resterende deel.

9.9 Problematiek van de onbetaalde verkoper van roerende goederen

- Op het moment dat hij de goederen geleverd heeft, beseft de leverancier dat het bedrijf failliet is. U blijft als verkoper onbetaald achter.
 - **1. Verkoper heeft bijzonder voorrecht (3de categorie van SE) en heeft waarborg gekregen (de roerende goederen) → de opbrengst is voor de verkoper**
 - Stel dat de waarborg meer opbrengt dan uw schuld, is dat voor de curator
 - Stel dat de waarborg minder opbrengt dan uw schuld, dan wordt u voor dat deel een gewone schuldeiser
 - **2. Opteren voor clause van eigendomsvoorbehoud**
 - Zolang u mij niet betaald hebt, blijven de goederen van mij.
 - Als contractspartij failliet gaat, dan mag u de goederen uit het faillissement terughalen.
 - Kan alleen spelen als die goederen nog aanwezig zijn
 - Bv u hebt schoenen geleverd, maar die zijn al verkocht, dan kan die clause niet spelen, enkel als ze nog in het vermogen van de gefailleerde zitten.
 - Als de nieuwe koper van uw goederen nog moet betalen, dan kan u het bedrag opeisen als verkoper.
 - Voorwaarde clause: schriftelijk vastgelegd, plaats: om het even (factuur, bestelbon...) vóór dat de goederen geleverd zijn.

9.10 Lopende contracten

- Als een handelaar contracten heeft en failliet verklaard wordt, dan blijven die verder lopen, niet beëindigd!
- Waarom niet?
 - Anders komt de curator aan het hoofd van een handelsfonds dat niets meer waard is, bv contracten met leveranciers, klanten...
 - Kan nog blijven functioneren en dan pas verder verkocht worden
- 2 uitzonderingen
 - **1. Uitdrukkelijk ontbindend beding**
 - Clausule opgenomen in overeenkomst: als één vd twee partijen gedurende de overeenkomst failliet gaat, dan wordt het contract stopgezet.
 - **2. Intuitu peronae overeenkomsten**
 - Overeenkomst wordt beëindigd
 - MAAR uitzondering:
 - Toch geen einde bij faillissement = arbeidsovereenkomsten
 - Groot probleem: werknemers blijven in dienst, moeten betaald worden → bijkomende schuldenlast
 - Curator zal ervoor zorgen dat de werknemers op straat staan = einde maken aan arbeidsovereenkomsten
 - Het loon wordt immers schulden VAN de boedel
 - Schulden VAN: kosten voortkomend uit faillissement
 - Schulden IN: bestonden al → oorzaak
 - Curator betaalt eerst de VAN, maar probeert deze zo beperkt mogelijk te maken
 - Curator neemt een aantal mensen opnieuw in dienst, maar onder andere voorwaarden (om bedrijf toch draaiende te houden)

9.11 Probleem van de verschoonbaarheid

- Wat gebeurt er als een fysieke persoon failliet gaat (geen vennootschap)
- Gefailleerden hebben nog steeds schulden na faillissement
- VROEGER: Mensen die failliet gingen als fysiek persoon, konden nooit meer iets bezitten. Bij het minste dat u bezat, kwamen de schuldeisers aankloppen.
- NU: verschoonbaarheid: als u als fysieke persoon failliet gaat en u bent ook failliet verklaard en het faillissement is afgesloten, dan worden al uw schulden kwijtgescholden = nieuwe propere lei
- Twee voorwaarden (cumulatief)
 - U moet ongelukkig zijn
 - Failliet door omstandigheden buiten u om
 - Bv geen klanten vinden, product slaat niet aan, marktomstandigheden
 - U moet tergoedertrouw zijn
 - Geen onregelmatigheden faillissement
 - Geen fraude, misdrijf
 - Op een eerlijke manier failliet gegaan

10. WCO = wet continuïteit ondernemingen

- Wet uit 2009
- Doel?
 - Als u in financiële moeilijkheden zit (voor faillissement), dan willen we u de kans geven om het geheel (of een deel) vd onderneming te redden → “nieuwe adem”
- Wie?
 - Voor handelaren
 - U moet zelf initiatief nemen!!
- Wat? 2 fases
 - **1. Preventieve fase (buitengerechtelijke reorganisatie)**
 - U zit in moeilijkheden (schulden) en u wil er iets aan doen
→ WCO voorziet wettelijk kader om met uw SE akkoorden te sluiten om uw bedrijf te redden
bv uitstelling betalen, andere terugbetalingsmodaliteiten, stuk kwijtschelding schulden
 - Grootste probleem: vordering op bescherming aanvragen → iedereen weet dat u in moeilijkheden zit
 - Daarom buiten de rechtbank van koophandel
 - Uw contractpartners zijn dus ook niet op de hoogte
 - Met al uw schuldeisers? Neen, minstens 2! (grootste)
 - Probleem: hoe gaat u als kleine onderneming onderhandelen met een bank?
U kent weinig van onderhandelings- of financiële technieken.
 - U kan vragen om een ondernemingsbemiddelaar
= gespecialiseerd persoon (advocaat): kan helpen met onderhandelingen
 - NIET uw raadsman! = onafhankelijk persoon tussen u als schuldenaar en uw schuldeisers
 - → minnelijk akkoord tussen 2 partijen
 - Hangt af van houding van de SE!!
 - **2. Gerechtelijke reorganisatie**
 - Bij rechtbank van koophandel → iedereen weet dat u moeilijkheden heeft
 - Vordering bij rechtbank van koophandel
 - Initiatief bij handelaar in moeilijkheden
 - Bescherming tegen SE!
 - Twee grote gevolgen (bescherming)
 - U kan vanaf dat moment niet meer failliet verklaard worden
 - De vordering van de SE zijn bevroren
 - Rechtbank v koophandel duidt rechter aan
 - Onderzoek
 - Alle formele vereisten vervuld?
 - Voorwaarden voor gerechtelijke reorganisatie vervuld?
(continuïteit van uw bedrijf is NU/OP TERMIJN in gevaar!)
 - Luisteren bij de SE (niet altijd)

- Verslag uitbrengen aan Rb v Kh in raadkamer (achter gesloten deuren)
 - pers op afstand houden
- Beslissing:
 - NEEN: er valt bv niets te redden aan uw moeilijkheden
 - faillissement → maar wordt niet uitgesproken in hetzelfde vonnis
 - JA: U geeft een termijn van max 6 maanden om orde op zake te stellen (eerste termijn). Kan verlengd worden tot 12 maanden. (tweede termijn). Uitzonderlijk verlengd tot 18 maanden (derde termijn). Nog uitzonderlijker verlengd tot 24 maanden (vierde termijn)
- Wat kan u doen bij gerechtelijke organisatie bij “JA”: 3 reddingsmethodes (niet of of of, u mag ze allemaal proberen)
 - **1. Gerechtelijk reorganisatie door minnelijk akkoord**
 - Onderhandelen met BEPAALDE SE (minstens 2)
 - Zoals preventie, maar nu beveiliging tegen SE. Ze staan niet met een “kapmes” in uw nek.
 - Gerechtsmandataris: helpt u met onderhandelingen
 - zoals preventie ongeveer
 - OVEREENKOMST
 - voorleggen aan Rb v Kh
 - overeenkomst bekrachtigen door Rb v Kh
 - gevolg: gerechtelijke reorganisatie beëindigd
 - U hebt een akkoord met de meest “dodelijke” SE
 - **2. Door collectief akkoord**
 - Doel = akkoord met ALLE SE!
 - Inventaris opmaken van alle SE → alle SV
 - Herstelplan opstellen
 - Gerechtsmandataris kan helpen
 - Delen plan
 - Beschrijvend gedeelte
Welke problemen
 - Beschikkend gedeelte
Hoe oplossen (herschikking schuld, uitstel betaling, kwijtschelding, afslanking personeel)
 - Stemmen van SE over betalingsplan
 - MEERDERHEID: herstelplan voorleggen aan Rb v Kh → HOMOLOGATIE (~bekrachtiging) gerechtelijke organisatie eindigt!: plan gaat in werking, ook voor degene die niet akkoord gingen
 - Plan mag lopen over max 5 jaar
 - NIET MEERDERHEID: optie 3 proberen

- **3. Door overdracht onder rechtelijk gezag**
 - Gerechtsmandataris: gaat proberen hele/deel onderneming verkopen
 - Essentie: u opteert ervoor dat uw bedrijf gedeeltelijk of geheel verkocht wordt.
 - Op zoek naar overnemers, maakt verkoop bekend
 - RESULTAAT: gedeelte verkocht, rest gaat meestal failliet

- Als er iets mis gaat bij de drie fasen, kan u nog altijd failliet gaan! Geen ontastbare rechten

10.1 Wat als alle 3 de opties mislukken?

- Oplossing
 - Derden (andere ondernemingen, concurrenten) kunnen vordering instellen bij Rb v Kh om uw bedrijf geheel of gedeeltelijk over te nemen
 - Overnemen =/= gratis
 - Kan ook zonder WCO (als u naar faillissement afglijdt)
-

EXAMEN

- 30 januari: 9-11u
- Stipt 9 u beginnen: kom tegen half 9

- Meenemen
 - Zwarte pen en/of blauwe pen voor antwoordformulier
 - NIET potlood
 - Wetboek
 - Kleuren / onderlijnen
 - Geen geheime codes: geen sterretjes, bolletjes...
 - Kleefbriefjes: blanco!
 - NIET VERGETEN!!!!
 - Tippex mag
 - Water meenemen mag
 - Geen elektronica!

- EXAMEN
 - U krijgt antwoordformulier en vragenformulier
 - Naam vermelden in duidelijke drukletters!!
 - Duid ook op vragenformulier je antwoorden aan!

 - 40 meerkeuzevragen: 3 antwoorden: 1 juist antwoord
 - Goed antwoord: 0.5
 - Fout antwoord: -0.3
 - Niet: 0
 - Als u niet wil antwoorden: rij leeg laten!!
 - Toch fout: nieuw antwoordformulier (beperkt)

VOORBEELDVRAGEN

Vraag X: Wat is een verordening?

- Dit is een Europese norm die binnen de bepaalde omzettingstermijn door de lidstaten omgezet moet worden in nationaal recht.
- Dit is een Europese norm met een algemene strekking die directe werking heeft.
- Dit is een direct werkende Europese norm die gericht is tot particulieren en/of lidstaten en concrete situaties regelt.

- Antwoord B
- A = richtlijn
- C = besluit

Kan men als niet-handelaar een factuur als bewijsmiddel gebruiken tegen de handelaar die deze factuur uitscheef:

- Neen, dit kan niet. Facturen vormen enkel een bewijsmiddel tussen handelaren

Het vonnis van faillissement is 'uitvoerbaar bij voorraad'. Wat bedoelt men hiermee?

- Dat in het geval men in beroep gaat tegen dit vonnis, het vonnis toch zal worden uitgevoerd
- Dat in geval men in beroep gaat tegen het vonnis, het vonnis toch kan worden uitgevoerd mits een waarborg (een voorraad) wordt gesteld
- Dat is het geval men in beroep....
- B